

DIEVAM UN TAUTAI VĒLTĪTS MŪŽS

vēlīts V.E. bīskapa J.Cakula priesterības 50.gadskārtai

Jānis Broks

«Ecce sacerdos magnus» - «Lūk, augstais priesteris, kas savā laikā patiecis Dievam. Tāpēc ar zvērestu Tas Kungs viņu darījis lielu savas tautas vidū. Tas Kungs viņam devis visu tautu svētību, un Savu derību nostiprinājis uz viņa galvas...»

Ar tādiem himniskiem vārdiem parasti tiek sagaidīts bīskaps, viņam svinīgi ienākot savā katedrālē vai arī vizitācijas gadījumos draudžu baznīcās. Tad tauta bijībā slīgst ceļos, lai saņemtu šī augstā priestera svētību. Un Latvijas katoliskā tauta ar īpašu bijību un prieku pieņem šo svētību, jo augstais priesteris tautā ir tik ļoti mīlēts un cienīts, ka cilvēki nevēlas viņu savādāk saukt kā par «mūsu Cekuliņu».

Bīskapa mūžs ir sācijas 1926.gada 4.jūlijā ticīgā Rudzātu draudzes zemnieku ģimenē, kas Dievu godāja ne tikai baznīcā, bet arī mājās, stingri ievērojot visas labās reliģiskās tradīcijas, tāpat arī, kad nākamais bīskaps bērnībā daudz sliemoja un ārstu zāles nedeva gaidītos pa-

nākumus, vecāki izlēma zēnu 15.augustā ņemt līdzī uz Aglonu, veselības uzlabošanai. Turpmāk zēns uz Aglonu tika ņemts līdzī katru gadu, un veselība uzlabojās.

Jau no otrās klases viņš pildīja ministranta pienākumus baznīcā, kā arī dzīvoja ar negrozāmu domu kļūt par priesteri.

No Rudzātu pamatskolas izglītības ceļš veda uz Aglonas ģimnāziju, bet kara beigū posmā - 1944.gada rudenī - sekotja iesaukšana padomju armijā un cīņas frontē, kur kaujā pie Berlīnes tika smagi ievainots, kā rezultātā gandrīz zaudēja dzīvību.

Kad atgriezies no frontes jauneklis iestājās Preiļu vidusskolā, tur jau bija jūtama negatīva nostāja pret reliģiju, tomēr viņa vēlēšanās kļūt par priesteri ar katru brīdi pieauga.

Tādā noskaņojumā nākamais bīskaps 1946.gada rudenī iestājās, vēl tajā pašā gadā atjaunotā un dažādiem valdības ierobežojumiem pakļautā Garīgā seminārā, kā vadību uzticēja Dr.Pēterim Strodam.

V.E. bīskaps J.Cakuls stāsta: «Pirmajā mācību gadā Garīgajā seminārā mums sanāca garāks Ziemassvētku brīvlaiks, jo semināra telpas bija ļoti aukstas. Trūka kurināmā. Toreiz katram klerīķim izsniedza puskubikmetru malkas.

Ar Semināra vadības noteikumiem, mājās drikstēja pavadīt tikai dažas dienas brīvlaika sākumā un brīvlaika beigās, atgriežoties seminārā. Pārējais laiks bija jāpavada prāvesta apgādībā un uzraudzībā. Katram klerīķim bija norādīts pie kura prāvesta brīvlaiks pavadāms. Pirmajās brīvdienās mani uzņēma Vanagu draudzes prāvests Vladislavs Jankovskis».

Otrajā ziemā aukstums vairs nebaidīja semināristus, jo viņi iepriekš ir paši sagatavojuši un izžāvējuši malku un tā tas tiek darīts arī turpmāk, bet jau 1949.gadā saskaņā ar garīgās priekšniecības lēmumu nākamajam bīskapam vēl pirms semināra kursa beigām ir jāpie-

ņem priesterības sakraments. To viņam un no Aglonas draudzes nākušajam Aleksandram Madelānam, nautrānietim Robertam Čigoram un rēzeknietim Bronislavam Omulim, 18. septembrī piešķir bīskaps Strods. Tagad jau pēdējie divi ir aizsaukti Dieva priekšā.

Nākamā bīskapa primīcijas svinības notika Rudzātu baznīcā 1949.gada 25. septembrī. Rudzātos kaut kas tāds notika pirmo reizi. Jauno priesteri pie altāra veda draudzes prāvests Bronislavs Kimāns un attiecīgu svētrunu teica prāvests Leons Garško.

Pirmais uzdevums jaunpriesterim ir strādāt pie vikāra Rīgas sv.Marijas Magdalēnas baznīcā, bet jau 1950.gada decembrī viņam tiek uzticēti draudzes prāvesta pienākumi, kas pat zināmu laiku paliek pēc iecelšanas bīskapa godā. Arī tagad viņš baznīcā cītīgi sēž konfesionālā, saliek sv.Mises upuri, uzrunā dievlūdžējus.

Kā lai uzskaita visu, kas ar viņa gādību ir izdarīts šī dievnama un draudzes labā pat visnelabvēlīgākajos apstākļos, pildot draudzes prāvesta pienākumus? Vai minēt baznīcas lielos remontus, mākslinieciskos sānu gleznojumus, sānu altāru izbūvi, vienmēr jaunus, skaistos procesijas karogus un citus liturģiskos piederumus, kā arī kuplā un labi apmācītā procesijas dalībnieku pulku, priekšzīmīgi sagatavotos altāra piekalpotājus? - Bez tam prāvests jau no 1953.gada ir bijis kūrījas māju pārzinātājs, līdz 1979.gadam arī Semināra biktstēvs un no 1961.gada ilggadīgs kūrījas notārs, reizēm izpildot visus tehniko darbinieku pienākumus un veicot lielu darbu Latvijas Baznīcas vēstures apzināšanā un šo zināšanu nodošanai tautai.

Bīskapa, toreiz gan vēl tikai prāvesta, priesterības 25 gadu jubilejas svinību dievkalpojumā Rīgā, sv.Marijas Magdalēnas baznīcā 1978.gada 18. septembrī metropolijas Virsgans Vaivods teica: «Ja 25 gadu darba jubileja nav nekāds retums, tad otrā jubileja, kas iekritis pēc vienas nedēļas, ir gandrīz īsts brīnums.

(Turpinājums sekos.)